

КОНЦЕПЦІЯ

першочергових заходів з реформування Державної міграційної служби України

Розділ I

Проблеми, які потребують розв'язання

Реформування Державної міграційної служби України (ДМС) зумовлене, насамперед, необхідністю підвищення ефективності виконання покладених на ДМС завдань та запровадження сучасних прозорих процедур надання якісних послуг, подолання внутрішніх негативних явищ, зокрема корупції, а також відновлення довіри громадськості до ДМС та системи державних органів у цілому.

На сьогодні кадровий склад ДМС складають переважною більшістю співробітники Державного департаменту у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб, який діяв у складі МВС України, внаслідок чого ДМС успадкувала всі негативні корупційні явища радянської правоохоронної системи, які, на жаль, не вдається викоринити до цього часу.

Необхідність реформування ДМС як колишньої складової правоохоронної системи держави пов'язана, насамперед, з прагненням українського народу до докорінних перетворень у системі державних органів з метою задоволення законних прав та інтересів громадян України на отримання якісних, доступних, прозорих сервісів.

З іншого боку, курс нашої держави на європейську інтеграцію та вжиття низки заходів у рамках Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України також зумовлюють необхідність реформування ДМС.

Відхід від успадкованої з радянських часів системи обліку фізичних осіб, роботи з паперовими архівами, створення на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 липня 2015 року «Про додаткові заходи щодо запровадження безвізового режиму між Україною та Європейським Союзом», введеного в дію Указом Президента України від 18 серпня 2015 року № 478/2015, національної системи ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства, неможливо здійснити без відповідного реформування ДМС.

Широкі впровадження інформаційних технологій в управління сучасною системою надання адміністративних послуг у міграційній сфері вимагає підвищення якості професійної підготовки працівників ДМС, оптимізації системи професійної підготовки з урахуванням потреб Служби.

Унаслідок ситуації, яка склалася на сьогодні в міграційній сфері, одним з важливих напрямів реформування ДМС є посилення спроможності нашої держави щодо протидії нелегальній міграції, що обумовлене різким зростанням кількості мігрантів у цілому, зокрема в країнах ЄС. Зростає кількість примусово видворених мігрантів з території України, а отже –

видатки держави на їх примусове видворення. Для цього необхідне вжиття невідкладних правових та організаційних заходів щодо залучення додаткових ресурсів, у т.ч. для забезпечення інституційної розбудови ДМС.

У ході реформування ДМС повинен забезпечуватися процес подолання внутрішніх негативних явищ, насамперед корупції. Це потребує формування відповідних антикорупційних механізмів, у тому числі посилення внутрішнього контролю, запобігання виникненню конфлікту інтересів, а також організації антикорупційних тренінгів для працівників ДМС, мінімізації контактів суб'єктів звернення з посадовими особами, які ухвалюють рішення. З метою посилення функціональних спроможностей працівників ДМС, які виконуватимуть функції внутрішнього контролю, та уникнення впливу на них керівників територіальних органів ДМС їх буде підпорядковано безпосередньо Голові ДМС.

Розділ II

Мета і строки реалізації Концепції

Метою Концепції є визначення основних пріоритетів, напрямів, механізмів, етапів і строків реформування ДМС, а також очікуваних результатів.

Реалізація Концепції передбачена на період до 2017 року та складається з двох етапів:

Перший етап (січень 2016 року – квітень 2016 року) передбачає:

здійснення функціонального аналізу та оптимізації структури ДМС у зв'язку зі створенням, забезпеченням функціонування та розвитку національної системи ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства;

розроблення програми підвищення кваліфікації та запровадження тренінгів для працівників ДМС, залучених до роботи з національною системою ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства, в т.ч. запровадження практики використання ДМС нових електронних інструментів ідентифікації особи;

організація нових механізмів комунікації з громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, уніфікація, стандартизація та спрощення процедур їх обслуговування;

розвиток інформаційно-аналітичного напрямку роботи ДМС щодо забезпечення моніторингу міграційних процесів;

ініціювання внесення змін до діючих нормативно-правових актів та розроблення нових у частині запровадження страхового фонду іноземців та спрямування надходжень на компенсацію витрат Адміністрації Державної

прикордонної служби України та ДМС, пов'язаних з примусовим видворенням осіб які порушили міграційне законодавство України;

ініціювання внесення змін до діючих нормативно-правових актів та розроблення нових у частині спрощення процедури реєстрації місця проживання та приведення її до декларативної;

виявлення корупційних ризиків, які виникають у зв'язку зі створенням національної системи ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства, реорганізація механізму внутрішнього контролю в ДМС, організація антикорупційних тренінгів для працівників ДМС;

розмежування технологічного процесу оформлення документів та ідентифікації шляхом створення Центру по роботі з прийому документів у суб'єктів звернень (ці функції покладаються на центри надання адміністративних послуг та територіальні підрозділи ДМС) та Центру з обробки даних та прийняття рішень (ці функції покладаються на ДМС) з метою мінімізації контактів суб'єктів звернення з державними службовцями та виключення корупційних ризиків;

поетапний перехід до віртуалізації Центру з обробки даних та прийняття рішень: незалежно від місця розташування працівників підрозділу ДМС заяву від суб'єкта звернення приймає працівник Центру по роботі з прийому документів у суб'єктів звернень за допомогою електронної програми, після чого заява надходить до працівника Центру з обробки даних та прийняття рішень незалежно від місця розташування останнього;

проведення першого етапу реорганізації та оптимізації структури ДМС відповідно до розробленого плану організаційного розвитку;

впровадження інструментів електронного урядування у відносинах з іншими органами влади та громадянами;

підвищення рівня матеріального забезпечення працівників ДМС.

Другий етап (травень 2016 року – грудень 2017 року) передбачає:

розроблення та внесення на розгляд Верховної Ради України проектів Закону України «Про Державну міграційну службу України» та Міграційного Кодексу України;

запровадження набору інформаційних підсистем Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами;

розроблення довгострокового плану організаційного розвитку та проведення другого етапу реорганізації та оптимізації структури ДМС;

запровадження профільної професійної підготовки працівників ДМС на базі одного з вищих навчальних закладів України;

оптимізацію порядків надання існуючих і розроблення нових сервісів ДМС.

Розділ III

Шляхи реалізації Концепції

Реалізувати Концепцію передбачається шляхом здійснення таких заходів:

1) запровадження кращого світового досвіду організації діяльності міграційних органів європейських країн;

2) перехід до системи якісних, доступних, прозорих сервісів, орієнтованих на задоволення потреб громадян України, іноземців та осіб без громадянства, скорочення строків надання послуг та кількості документів, які подаються суб'єктами звернення;

3) оптимізація функціональної структури ДМС за рахунок ефективного розподілу функцій між структурними підрозділами ДМС та встановлення оптимальної чисельності працівників ДМС для забезпечення роботи національної системи ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства, переведення в електронну форму паперових ідентифікаційних документів, поетапний перехід до безпаперового (електронного) документообігу, впровадженням нових стандартів і процесів тощо;

4) створення єдиної захищеної системи електронного документообігу із уніфікованими базами даних;

5) посилення механізмів внутрішнього моніторингу/контролю за виконанням службових обов'язків працівниками ДМС, невідворотності персональної відповідальності за прийняті рішення (система електронного документообігу відображатиме всі дії працівника ДМС, вчинені ним при розгляді звернень, що дозволить оцінити їх відповідність діючим правилам і стандартам);

6) нарощування зусиль для боротьби з корупцією в ДМС, посилення внутрішнього контролю, побудова сервісного обслуговування осіб за принципом уникнення контактів суб'єктів звернення з посадовими особами, які ухвалюють рішення;

7) максимальна стандартизація та регламентація дій працівників ДМС;

8) розроблення піар-стратегії для інформування громадськості щодо процесу реформування ДМС, впровадження нових механізмів комунікації з громадянами України, іноземцями та особами без громадянства (правила та стандарти комунікації та дистанційного зв'язку з громадянами України, іноземцями та особами без громадянства; створення колцентру; сервісу «служби підтримки» за допомогою «гарячої лінії», спілкування за допомогою програми «Скайп», соціальних мереж тощо), що дозволить вплинути на підвищення громадської оцінки діяльності ДМС;

9) широке залучення інститутів громадянського суспільства до громадського контролю за діяльністю ДМС;

10) розроблення та впровадження нових моделей надання адміністративних послуг у взаємодії з громадянським суспільством, підприємствами та організаціями, у тому числі міжнародними.

Розділ IV

Очікувані результати реалізації Концепції

Основними результатами реалізації Концепції мають стати:

забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина, неупередженості, відкритості та доброчесності в діяльності ДМС;

запровадження передових інформаційних технологій у діяльності ДМС, надання якісних сервісів для громадян України, іноземців та осіб без громадянства, а також приведення стандартів діяльності ДМС у відповідність до європейських вимог;

запровадження якісної фахової підготовки працівників ДМС, спрямованої на розвиток нових спроможностей та зниження корупційних ризиків;

прозорість, доступність та підконтрольність рішень і дій посадових осіб ДМС громадянському суспільству;

належне матеріальне забезпечення працівників ДМС та підвищення престижу роботи в ДМС;

підвищення рівня довіри суспільства до діяльності ДМС.

Розділ V

Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів

Для визначення обсягів фінансових ресурсів, необхідних для реалізації заходів Концепції у 2016-2017 роках, буде проведено стратегічне планування, за результатами якого визначатимуться витрати, покриття яких здійснюватиметься в межах поточних обсягів фінансування, а також за рахунок додаткових бюджетних коштів та інших не заборонених законодавством джерел.